

Nepriklausoma Lietuva

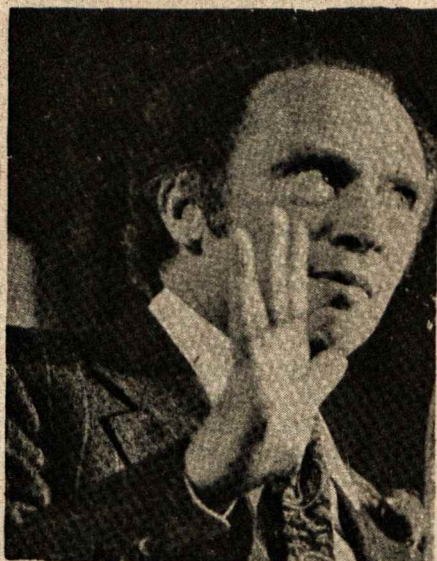
LITHUANIAN INDEPENDANCE • INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 9(2137)

1975 m. KOVO – MARCH 5 d.

CANADA – MONTREAL – (Established 1941).

SAVAITINIŲ IVYKIŲ APŽVALGA

Min. pirm. P.E. Trudeau yra išvykęs į Europą.

PREZIDENTAS APELIAVO Į KONGRESĄ

JAV. Prezidentas. Fordas kalbėjo Republikonų partijos New Yorko Valstijos Komiteto suruoštame bankete, į kurį įžanga buvo tikrai \$175 asmeniui. Kalbėdamas šios šalies užsienio politikos reikalais, prezidentas karštai ragino demokratų, kurie turi didelę daugumą Kongrese, kooperuoti su juo. Pavyzdį jis nurodė, kaip anais metais senatorius Vandenberg, republikonų frakcijos Kongrese lyderis, gražiai kooperavosi su prezidentu demokratu Trumanu. Prezidentas prašė demokratų paremti jį militariniais reikalais. Pav., jis kritikavo, kam Kongresas uždraudė jam tęsti militarinę pagalbą Turkijai.

JAV PRAMONĖS GAMYBOS NUOSMŪKIS

Paskelbti valdiški duomenys apie Jungtinių Valstijų pramoninės gamybos padėtį per sausio mėnesį. Jie yra be galo nemalonūs ir pavojingi visai šios šalies ekonomikai. Jie parodo, kad tik per vieną tą mėnesį JAV pramoninė gamyba sumažėjo net 3.6 procento. Tai didžiausias pramoninės gamybos mėnesinis sumažėjimas po 1937 metų didžiausios krizės. Gruodžio mėnesį sumažėjimas tebuvo 3.1 procento.

Siam dideliame gamybos smukimui ekonomistai suranda arba nurodo tris priežastis. Pirmoji, ir svarbiausia, tai kad, girdi, vartotojai vis mažiau ir mažiau perka visokių pramoninių produktų, ypač stambiųjų produktų, tokių kaip automobiliai. Antroji priežastis, tai namų statybos susmukimas. O trečioji, tai korporacijų ir kompanijų inventoriaus sumažimas, kad galėtų padidinti savo pelnus.

• **Buv. Izraelio premjerė Meir** buvo prisiekusi, kad ji niekada jos kojos nebeįkels į Vokietiją. Bet neseniai, tik sugrįžusi iš Vakarų Vokietijos.

• **Maskva.** - Sulaukęs 78 metų amžiaus mirė 1956 metais buvęs Tarybų Sąjungos premjeras Nicolai Bulgani-

PORTUGALIJA PRIEŠ NETIKETUMUS

Sakoma, kad kiekvienas kraštutinis iššaukia priešingą kraštutinumą. Taip gali atsitikti Portugalijoje, dešiniajam režimui praradus krašto kontrolę.

Artėjantieji balandžio 12 d. balsavimai gali atnešti netikėtumų. Didelė dalis pasaulinės spaudos mano, kad Portugalijos komunistų partija, vadovaujama Alvaro Cunhal, stiekdamas koegzistencijos, stengiasi laimėti kuo didesnę masių pasitikėjimą. Jo vadovaujama partija galinti vadovautis net Maskvos Brežnevo nurodymais dėl koegzistencijos ir taip patu pavojingiausiu būdu siekti valdžios kontrolės.

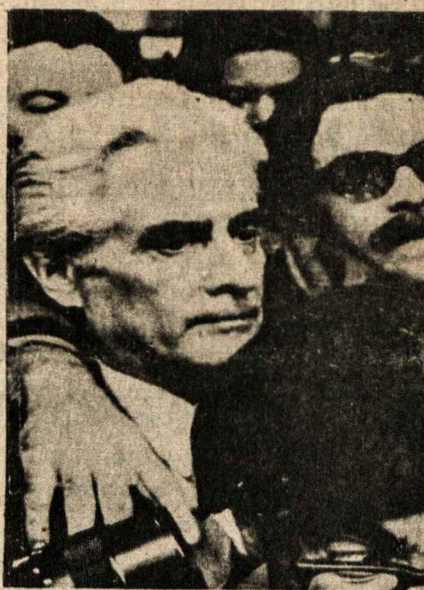
Alvaro Cunhal Portugalijos dešiniųjų režimo metu apie 13 metų buvo sunkiai kalinamas. Vėliau iš kalėjimo pabėgęs ir dabar einas ministrų pareigas. Savo dideliu iškabingumu vis daugiau įgauna rėmėjų, ypač, kalbėdamas apie žmonių gerovės pakėlimą. Jis suėjo į kontaktą net su Katalikų Bažnyčios vyriausybe. Taip pat jis nesipriešintų geriems santykiams su Amerika. Kiti spėlioja, kad komunistų partija gali mėginti atidėti krašto rinkimus. Mat šiuo

BENDRUOMENYBĖS

BALZEKO LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJAUS INFORMACIJA

Šią vasarą išleistas iš sovietų konc. lagerio Simas Kudirka keliavo po įvairias JAV vietas, susitikdamas su lietuviais. Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejus jį išrinko labiausiai gerbtinu metų asmeniu, jo garbei suruošdamas išskilmingą vakarienę. Jon atsilankė virš 400 žmonių, atstovaujančių valdžią, kultūrinės ir etninės grupės, ir Muziejaus draugai ir rėmėjai.

Lietuvos Generalinis Konsulas Antanas Simutis,

Alvaro Cunhal

metu Portugalijoje bedarbė vis didėja ir taip pat infliacija, o komunistai lyg ir neproporcingai turi lemtamą sprendimą dabartinėje vyriausybėje.

specialiai atvykęs į tą vakarą iš New York'o, tarp kita pareiškė: "Mes gerbiame Kudirką ne dėl to, kad jis norėjo gyventi Amerikoje, bet kad jis garbingai atsilankė nepaprastai nuožmiose sąlygose". Taip pat jis pagyrė Balzeko Muziejų už Kudirkos pagerbimą ir už pastangas išlaikyti senąsias knygas, raštus, medalius, uniformas, viską, kas mums primena nepriklausomąją Lietuvą ir jos didžiąją praeitį.

Šių išskilimų pajamos skiriamos Muziejaus Laisvės Lietuvos skyriui ir Kudirkos vaikų mokslo stipendijoms.

Stanley Balzekas jr., Muziejaus įkūrėjas, įteikė šaukiamajam jūreiviui 2 banko knygeles, kiekviena su 1.000 dol., Lolitos ir Evaldo Kudirkos mokslui.

Simas Kudirka pasakė, kad priėmęs dovaną vardu visų Lietuvos sūnų ir dukterų, atidavusių gyvastį už krašto laisvę. Kol bent vienas kraštas vergauja, net ir toks didelis, kaip JAV, negali būti laisvas, tęsė jis. Prašė ir toliau visokiais būdais veikti Lietuvos laisvei atgauti.

Svečių tarpe matėsi G. W. Dunne, Cook County Board pirmininkas, etninę grupių draugas ir stiprus jų rėmė-

jas. Senatorius M. Madigan ir Frank Savickas perskaitė rezoluciją, įteiktą Illinois General Assembly kuria Kudirka pripažįstamas tarptautiniu laisvės ir vilties simboliu.

LIETUVIŲ PROGRAMOS KENTC VALSTYBINIAME UNIVERSITETE

Liet. Kolekcija ir Liet. Stipendijos Fondas auga. Kolekcijai pastaruoju metu padovanojo: K. Almenas iš College Park, Md., - keturias dėžes periodikos; A. Kairys iš Chicago, Ill. - knygų, V. Maciūnas iš Philadelphia, Pa. - knygų; J. P. Palukaitis iš Lakewood, Ohio - mikrofilmą (Dirva 1952-54, 1956-57).

Naujame Journal of Baltic Studies numeryje atspausstas straipsnis apie liet. periodikos rinkinį Kento v. univ. bibliotekoje. Nors per redakcijos neapsižiūrėjimą yra išvėlusiu klaidų, tačiau sąrašas pagelbės šaltinių ieškantiems. Būtinai labai dėkingi, jei turintieji sąrašą neišvardintų leidinių ar atskirų numerių juos padovanotų Liet. Kolekcijai. Prašome siųsti šiuo adresu: Lithuanian Collection, Kent State Library, Kent, Ohio 44242.

Lietuvių Stipendijos Fondui, be jau minėtų, dar aukoko: vienas lietuvis patriotas, kuris prašė tuo tarpu jo pavardės neskelbti - 1000 dolerių; Joseph Stulga iš Chicago, Ill. - 25 dol. ir Theodore Jenkins iš Akrono - 10 dol.

Ankstesniame mūsų pranešime minėtas Liet. Stipendijos Fondo komitetas jau sudarytas. Jį garbės pirmininke sutiko būti Lietuvos gen. konsulė Chicagoje Mrs. Josephine Dauzvardis. Komiteto pirm. - dr. Antanas Klimas iš Rochester univ., vicepirm. - dr. Rimvydas Šilbajoris iš Ohio univ., išd. - dr. John F. Cadzow; nariai: Msgr. John Balkūnas, Emeritus; dr. Kęstutis Keblys iš Detroito; dr. Antanas Musteikis iš D'youville College; dr. Algis Norvilas iš Xavier College; Rev. Casimir Pugevičius iš Lithuanian-American Catholic Services; dr. Julius Slavėnas iš State Univ. College, New York; dr. Jack J. Stukas iš Seton Hall univ.

Tautinių šokių grupė Grandinėle balandžio 26 d. Kento univ. duos koncertą, kurio pajamos skiriamos Liet. Stipendijos Fondui. Ponai A. ir L. Šagail, jau daug metų dirbą mūsų kultūros puoselėjimo baruose, entuziastingai ruošia programą. Tikime, kad publika užpildys tūkstančio vietų auditoriją.

Prašome visuoameni ir tiesiog paremti fondą nuo mokesčių atskaitomomis aukomis, jas siunčiant šiuo adresu: Lithuanian Fellowship Fund, Kent State Foundation, Kent, Ohio 44242.

SIMAS KUDIRKA PASIRYŽĖS VYKTI Į KONFERENCIJĄ

Pasaulio Antikomunistinės Lygos-Sąjungos /sutrumpintai vadinama WACL/ taryba š. m. balandžio mėn. 21-22 d. šaukia metinę konferenciją Youth Anti-Communist League WYACL ir balandžio 23-25 d. WACL. Konferencijos vyks Sao Paulo mieste, Brazilijoje. Obalsis:

DETENTE NO-FREEDOM YES!

Pagrindiniai kalbėtojai numatyti: Brazilijos Teisingumo Ministras, kardinolas Mindszenty/vengras/, patriarchyas Slypij/ukrainietis/, Simas Kudirka/Lietuvis/ ir dr. Kwin-Guang-Chu/kinietis/. Su kalbėtojais galutinai susitarti pavesta konferencijos šeimtininkams: Brazilijos Politinių Ekonominių ir Socialinių Studijų Draugijai / Sociedade de Estudos Politicos, Economicos e Sociais-SEPEs/.

Reikia tikėti, kad lietuviai, šių dienų laisvės apaštalas, Simas Kudirka galės dalyvauti tame pasauliniame forume ir ištrauks į tarptautinį pasaulinį frontą kovą už pavergtųjų tautų/kartu ir lietuvių tautos/ bei žmonijos išlaisvinimą.

dr. J. Kaškelis.

DĖMESIO!

NL naujoji valdyba nutarė siuntinėti laikraštį tik už \$5.00 pirmuosius po užsisakymo metus naujiems skaitytojams. Spausdinama atkarpų psl., kviečiami pasinaudoti.

SIMAS KUDIRKA PRIIMA ATŽYMEJIMĄ - SIDAŠRINĖ LĖKŠTĖ SU ĮRAŠU IŠ GEN. KONSULO NICETO SIMUČIO. L. DARGIENĖ, BANKETO PIRMININKĖ IR S. BALZEKAS/ir/, BALZEKO LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJAUS ISTEIGĖJAS.

30 metų sukaktis

Jaltos konferencija įvyko iki 1939 m. sienų. Dėl Jaltos 1945 m. vasario mėnesį, kurioje dalyvavo JAV prezidentas D. Rooseveltas, Didž. Europos kraštų, išduotų Štali-Britanijos - W. Churchillis ir SSSR - J. Stalinas.

Jaltos konferencijos tikslas buvo kaip padalyti Europą ir nubausti pagrindinį 1939-45 metų karo kaltininką - Hitlerio Vokietiją - Reichą III. Todėl Jaltoje Europos tautos - valstybės (ypač rytų) buvo išduotos imperialistiniams komunistams - Kremliaus.

Visos negerovės, karai, kurie įvyko per 30 metų tarp vakarų ir komunistų įtakos kraštų yra Jaltos nutarimų (viešų ir slapų) rezultatas. Nėra konė kartoti visų tų karų, įvykių, kas įvyko per 30 metų, visi atsimename ir, dauguma, karčiai išgyvenome. Europos tautos, Jaltoje išduotos, prarado nepriklausomybes ir tenėsa nelemto komunistų vergiją. Yra nuomonė, kad kalčiausias esąs D. Rooseveltas dėl Jaltos minkštų nutarimų - naudai Kremliaus Stalinui.

Tuomet JAV buvo galinčiausia ir kariškai ir ekonomiškai, jau turėjo atomo bombą ir todėl galėjo Stalinui padiktuoti, kad pasitrauktų

Jų pralietas nekaltai kraujas krito ir ant D. Roosevelto tautos vaikų. Amerikonai dar ir dabar tebe miršta už Jaltos dalybas. Gi, W. Churchillio vaikai-Anglija kenčia ekonomiškai subirėjusioje imperijoje. Net Izraelio kilmės vaikai, kurie labai daug aktyviai prisidėjo prie J. Stalino okupuotų tautų žudymo, (Lietuvoje ir pačioje Rusijoje) jau gauna "užmokestį" iš kraštų, pat Kremliaus vadų. Jie visi bėga iš SSSR "rojaus", kaip iš skėstančio laivo.

Lietuviams Jalta, tai mirties, vergijos simbolis.

Šiomet sueina 35 metai kai SSSR valstybė okupavo Lietuvą (1940. VI. 15), sulaužydama taikos 1920. VII m. sutartį, kur amžiams buvo atsižadėta Lietuvos žemių.

Ta proga, reik spėti, kad VLIKas, PLB-nė per Kraštų Valdybas padarys viešus priminimus pasauliui, apie tą gėdingą okupaciją, tautų užgrobimą.

Dargus

IR GERA, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

ATSAKYMAS "ADVOKATUI"

Tūlam K. Strikui iš Wi-nnipego labai nepatinka "Nepriklausomos Lietuvos" išvestas skyrius "Ir gerai ir blogai", kuriame kažkoks ten "komunistas" - Ž. V. Ismantas galėjo parašyti tiesos žodį. Jis net per 4-rius "Naujienų" numerius (pradedant 1975 m. 5 ir baigiant 8 nr. nr) mokina NL redakciją kaip ji turi cenzūruoti savo skaitytojų pasisakymus. Jo nuomone visi išsivijusieji laikraščiai turi užsidėti "aprobatur-imprimatur" tai tada ir NL galės tapti kaip "Tėviškės Žiburiai" Alma Mater.

Jis atrodo prie proto turi ir ypatingai gerą uoslę, kuri net per spaustuvės dažus parėjusios minties užuodžia kilmės vietovę ir net Ž. V. Ismanto partiškumą nustato. Jis primeta, kad Ismantas savotiškai nagrinėjo, savotiškai suprato, savotiškai citavo, bet ištikrųjų pats K. S. visus savo savotiškumus bando primesti kitiems - net per keturias "Naujienų" marškas ir nel vieno fakto nenuneigė, kad "Naujienos" to nerašė, o atvirkščiai dar patvirtino. Tad pilstyt iš tuščio į tuščią nėra prasmės. Į tokius K. S. netiesą paremtus aiškinimus neverta veltui laikas gaišinti. 2 psi.

Atsakysiu tik į vieną kitą ryškesnį pasisakymą.

Iš kur K. S. žino, jog Ismantas yra slapyvardė, anot jos lapukas. Bet gi slapyvardininkus Al. Gimantą, J. V-nį ir kitus net su pagarba cituoja. Man atrodo, kad ir Strikaitis gali būti irgi slapyvardė, bet aš jo nevadinsu slapyku, man visai nesvarbu kas kaip pasivadina, bet žliūri ką jis rašo. Parašas reikšmės nepakeičia. Laikraščių numeriai ir datos buvo nurodyta. Autoriai nurodė nėra prasmės, nes dabartinis "Naujienų" redaktorius spausdina tik savo pasirinktų asmenų mintis. Kitų net apšmeižtų ir tikromis pavardėmis pasirašusių net už piniginę auką nespausdina.

"Bendradarbių ir korespondentų mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę". NL už tad ir skyrius "Ir gerai ir blogai" atsirado. Tikriausiai sakant tiesias J. Kardelio palikimas, buvo pavadintas "Laisvoji Tribūna". Tokia pat laisvoji tribūna buvo ir "Naujienose", kol joms vadovavo vellonis dr. P. Gri-gaitis. Dabartinis "Naujienų" redaktorius tą panaikino ir norėtų, kad jo pavyzdžiu sektų ir NL-va.

Rašiau, kad sensacijas mėgsta Amerikos laikraščiai

PANORAMA

SOVIETŲ SPAUDOJ PASIŽVALGIUS

KORĖJOS SUVIENIJIMAS

Kad sovietams labai rūpi Korėją "suvienyti", seniai žinomas dalykas. Štai praeitų metų "Moscow News" nr. 50 savo politinių komentary skyrių įsidėjo Aleksandro Žolk-vero tuo reikalu straipsnį.

Anot to apžvalgininko, dabar Korėjų sujungimo klausimo svarstytį ėmėsi Jungtinių Tautų generalinė asamblėja. O kad ta asamblėja dominuojama sovietinių valstybių ir "trečiosios jėgos" atstovų, tai ta prasme ir tas sujungimo klausimas nušviečiamas. Esą, vienintėlis kiltis Korėjos suvienyti yra užsienų karinių jėgų laikymas Pietų Korėjoje. Tos karinės jėgos po UN ženklų ten stovinčios jau dvi dekadės. Jei ne tos karinės jėgos, Korėjos jau seniai būtų buvusios suvienytos. Tik apžvalgininkas nepasakė, kokios, būtent kariuomenės ten laikomos. Juk bene svarbiausią branduolį sudaro JAV kariuomenė su apie 40.000 vyrų. Jei ne ši apsauginė armija, šiaurinės Korėjos "laisvintojai" jau seniai būtų atsidūrę Seoule. Netgi amerikiečių kariuomenė saugant demarkacinę liniją, praeitų metų vieną gražią dieną buvo susekta, kad po apačia tos demarkacinės linijos šiauriečiai buvo prasi-kasę tunelius, kuriais ruošėsi savo kariuomenę "išlaipinti" Pietų Korėjos teritorijoje, aišku, "taikingo" laisvinimo tikslais.

Šiaurės Korėjos Liaudies Respublika jau 1972 m. liepos mėn. buvusi pasiūlysi pietiečiams pradėti suvienijimo derybas. Netgi ir dėl principų susitarta. Tačiau Pietų Korėjos diktatoriaus Park, remiamas ten stovyklaujančios svetimos kariuomenės, vėliau išdrįsęs nuo susitarimo atsakyti ir suvienijimo klausimą ištrigęs. Dabar nieko kitto nelikę, kaip visą šį klausimą perduoti Jungtinėms Tautoms. Ten jau esą surinkta apie 40 valstybių, kurios nori, kad svetimos kariuomenės būtų iš Pietų Korėjos atitrauktos. Sovietų Sąjunga, sako apžvalgininkas, tų valstybių pastangas visomis galėmis remia ir palaiko. Čia ar kaip kitaip ir galėtų būti? Juk šiaurės Korėja yra Raud. Kinijos ir Sovietų Sąjungos kūdikis.

simą perduoti Jungtinėms Tautoms. Ten jau esą surinkta apie 40 valstybių, kurios nori, kad svetimos kariuomenės būtų iš Pietų Korėjos atitrauktos. Sovietų Sąjunga, sako apžvalgininkas, tų valstybių pastangas visomis galėmis remia ir palaiko. Čia ar kaip kitaip ir galėtų būti? Juk šiaurės Korėja yra Raud. Kinijos ir Sovietų Sąjungos kūdikis.

MUZIEJUS NAMIE

Rygoje rusų kalba leidžiamas laikraštis "Sovetskaja Latvija" įsidėjo straipsnelį, kuriame aprašinėjama, kad Kauno gydytoja Raminta Savickienė, žinomo Lietuvos keliauninko Mato Šalčiaus dukte, namie turi išsirengusi muziejėlį iš buv. savo tėvo kelių parsivežtų įvairių suvenyrų.

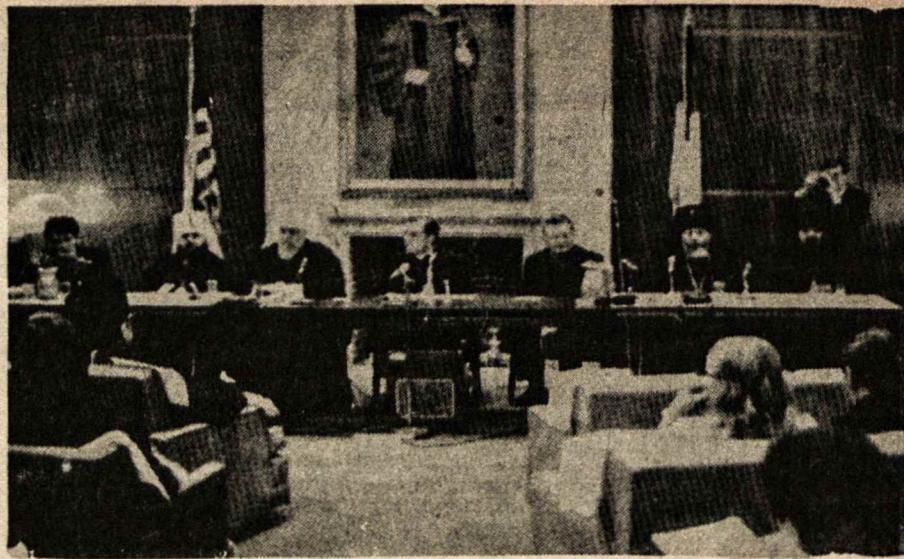
Tarpe suvenyrų esą Indijos laisvės kovotojo Mahatmo Gandhi, Rabindranath Tagorės ir Krishnos Menon autografa. Čia pat laikraštis rašo, kad Matas Šalčius pradedant nuo 1929 m. per visą dešimtmetį keliavo po platųjį pasaulį, aplankydamas artimuosius ir tolimuosius rytus ir daugelį Pietų Amerikos kraštų. Iš savo kelionių Šalčius parašė 6 tomų veikalą "Svečiuose pas 40 tautų". Tačiau, kad tai buvo Nepriklausomos Lietuvos laikais ir kad tas veikalas taip pat buvo išleistas Nepr. Lietuvoje - apie tai nežinome.

GULAG - SOVIETINĖS KULTŪROS PAMINKLAS?

Vokiečių žurnalas "Der Spiegel", pasiremdamas sovietų spaudos ir Tass'o agentūros pranešimais rašo, kad sovietai šiuo metu Solovkų salose, Baltojoje jūroje, įrenginėja "sovietinės kultūros ir turizmo centrą". O, kaip aprašinėja Solženycinas, ten jau Lenino laikais buvo įrengti pirmieji Gulago lageriai ir sunaikinimui tremiami

žvake tokios citatos neras. Įdomu iš kur toks noras nebūti dalykus kitiems priminti. Kada jau iki to prieina, tai tokia asaba iš viso nebeverta dėmesio. K. S. drįsta tiesiog begėdiškai meluoti, pavyzdžiui: "straipsnio ištraukoje niekur nesimato, kad V. Alenderis ar J. Lelevičius būtų lyginami prie komunistų", o ar tai ne lyginimas: "Maskvai ir jos simpatikams tokios demonstracijos nepatinka, komunistų agentai stengiasi visokiais būdais demonstracijų rengėjams kenkti..." ir po to tuojau seka V. Alenderio ir J. Lelevičiaus pavardės. Tai ko daugiau K. S. nori?

Iš kur K. S. sužinojo, kad talkau St. Catharines antibolševikinių demonstracijų rengėjams, aš to neminėčiau. Ar tik nebus kaip sakoma patarlė: "Vagie kepurė dega". O St. Catharines korespondentui atkirtėjui galiu pridurti, jei reikėjo laukti 6 savaites politijos leidimo, tai buvo gana pakankamas laikas apie pasirodymą demonstracijoms ir į laikraščius ir per lietuviškas radijo valandėles pasiklausti dalyvauti. Nurodykt bent vieną lietuvišką laikraštį, kuriame apie tai buvo pranešta. Tai kai K. S. apie viską žino, tai gerai žinot ir apie J. Šarapnicką ir aišku žinot ir jo veiklą. Pavyzdžiui jis ruošdamas savo

Dvasininkų delegacija iš TSRS, kurios sudėtyje iš kairės penktas Vilniaus arkivyskupijos reikalų tvarkytojas prelatas Česlovas Krivaitis. Vasario 18 d. jie atvyko į JAV-bes.

įvairūs bolševikų prieštai. Nieko sau "kultūrinė" reprezentacija!... (ab)

DR. POVILAS REKLAITIS RAŠO SAO PAULO 1974 m. "MŪSŲ LIETUVOJE"

Immanuelis Kantas gimė Karaliaučiuje 1724 balandžio 22 d. Siemet sueina 250 metų nuo šio pasaulinio garso filosofo gimimo dienos. Immanuelis Kantas iš tėvo pusės buvo lietuvių kilmės. Jo protėviai kilę iš Kantvainių (tarmiškai - Kantvonų) sodybos, Klaipėdos apskrityje. Kantvainiai yra Žemaitijoje dažnai sutinkama pavardė. Senuose vokiečių dokumentuose šis pavardė buvo rašoma įvairiai, pvz. Kantweynen, Kant Wayne, Wayne Kant ir kitaip. Iš šios Kantvainių giminės kilo Immanuelio pro senelis Richardas Kantas, turėjęs apie 1667 viešbutį Verdainėje, šalia Šilutės, Klaipėdos priemiestyje. Iš Klaipėdos jis vėliau persikėlė Tilžėn. Anso sūnus Jonas Jurgis, kuris dar lietuviškai kalbėti mokėjo, apsigyveno kaip baltinis Karaliaučiuje, kur vedė vokie-taitę Anną Reginą Reuterę. Tai šioje mišrioje šeimoje ir gimė 1724 Immanuelis Kantas, filosofas.

I. Kantas mokėsi Karaliaučiaus Fridericianum kolegijoje, universitete studijavo matematiką, fiziką ir filosofiją, 1755 isigijo daktaro laipsnį ir pradėjo dėstyti universitete. 1770 tame pačiame Karaliaučiaus universitete tapo ordinariiniu profesorium. Kantas parašė dešimt su viršum žymių filosofijos mokslo veikalų.

metinė gegužinė Padolskio ūkyje jau prieš kelis mėnesius pradeda ją per daugelį laikraščių reklamuoti ir kvieisti lietuvius atsilankyti. Argi antibolševistinė demonstracija mažesnės reikšmės ir vertės, kad apie ją praneša tik išvakarėse ir tai k'laikina? Gražiai paaiškinta kodėl demonstracija vyko sekmadienį, bet nepaaiškinta, kodėl skelbė demonstraciją ne sekmadienį, bet šeštadienį. "Buvo išplatinti keli tūkstančiai atsisaukimų". Kur? Artušio gatvėse. Melas ant melo ir jei Naujienos "nesivaduoju melu ir šmeižtais, tai būt leidusios apšmeižtam J. Lelevičiui apsiginti, tai dabar nereiktų spausdinti tokias marškas ir pačiam redaktoriui rašyti vedamuosius, kad NL nori "Naujienoms" kenkti.

Kodėl gi Amerika ne save išpėja, bet Kanadą? Kad rusų šnipų yra žinome ir be "Naujienų" išpėjimo. Bet ten pasakyta, kadsusekti kažkokie specialūs ir jei paklausiam, kur jie ir kas tokie? Jei tik norėtum juos išaiškinti ir bū jau taip tikras esi Ismantą komunistu esant, tai ir ji greičiau surastum. Atrodo kad K.S. apie agentus šitą ir žino, esą tų agentų tik keletas ar keliolika. Ateltyje tikėkim pasakys ir daugiau ir apčiuopiamesnių dalykų: gal net agentų pavardės. Laukiame!

Ž. V. Ismantas

Ontario.

Jis mirė 1804 vasario 12. Kantas liko nevedęs, gyve asketiškai, bet mėgo pietauti su draugais, kurie vėliau paskelbė savo atsiminimus apie jį. Gyvenimą Kantas nūgyveno iš Karaliaučiaus niekur neišvykęs.

Nors I. Kantas savo lietuviškos kilmės pats aiškiai nekėlė, bet manoma, kad jame nebuvo dar užgesęs lietuviškas jausmas. Tada jis išreiškė savo "Vieno bičiulio priesau" prie trijų jo draugų prakalbų 1800 Karaliaučiuje išėjusiame Kristijono Gottlybo Mielcke's lietuviškai-vokiškame ir vokiškai-lietuviškame žodyne, kuriam Kantas pabrėžiamai pasisakė už lietuvių kalbos išlaikymą tiek mokyklose, tiek bažnyčiose, sykiu iškeldamas teigiamus lietuvininkų būdo bruožus, o taip pat šitokio vertingo būdo tautos išlaikymo naudingumą valstybei bei lietuvių kalbos svarbą mokslui.

Kadangi Kantas stovi eilėje žmonių, kuriuos pasaulis pripažįsta didžiausiais, tai jo žodžiai už lietuvišką kalbą ir lietuvių tautą tur kiekvienam lietuviui paraginimu būti, visur ir visados už savo kalbą įstoti ir jos neišsižadėti" - rašė Anasas Bruožis 1920 Tilžėje.

Siemet I. Kanto jubiliejui atžymėti Vokietijoje išleidižiamas specialus 90 pfe-nigų pašto ženklas. I Kanto jubiliejų Vokietijoje ypatingai iškelia ir su pagrindu juo didžiuojasi jo artimiausieji tėvynainiai - tremtiniai vokiečiai rytprūsiečiai (Plg. "Das Ostpreussenblatt" Folge 1, v.5. Januar 1974, p.11). Šį straipsnį skaitant betgi nustebina nepagrįstas lietuvių užpuolimas bei mokslo rezultatų iškraipymas, kas vargiai suderinama su Kanto moralės ir taikos idealizmu!

Lietuviai I. Kanto sau ne-sisavina. Kantas pats savo tėvą manė skotų kilmės esant. Visiems gerai žinoma, kad I. Kanto kūryba, jo visi filosofiniai veikalai priklauso vokiečių dvasios istorijai ir vokiečių literatūrai. Bet I. Kanto dalinė lietuviškų kilmė yra mokslo išaiškinta, o jo pasisakymas už lietuvių tautą ir lietuvių kalbos išlaikymą yra neginčijamas. Todėl lietuviai turi labai specifinį pagrindą I. Kantą prisiminti ir taip pat juo didžiuotis.

Apie Kanto santykius su lietuvių jau XIX amžiaus pabaigoje rašė Mažosios Lietuvos himno autorius Georg Sauerwein - Girenas, o vėliau visa eilė lietuvių veikėjų ir mokslininkų, pvz. dr. Jonas Basanavičius, kun. Adomas Dambrauskas-Jakštas, kun. prof. Kuraitis, Antanas Smetona, ir jau tremtyje - dr. Viliamas, dr. Anyas, Martynas Nauburas ir daug kitų. Baltų kalbų specialistas prof. Fraenk'is Hamberge pasisakė dėl Kanto pavardės lietuviškumo. Daugumas lietuvių publicistų, rašiusių apie Kantą, savo sprendimuose buvo santūrus ir rėmėsi jau vokiečių mokslininkų paskelbtais faktais.

Vokietijos lietuviams, kurių bendruomenėje yra nemažas skaičius taip pat lietuviškai-vokiškai mišrių šeimų, Immanuelio Kanto prisiminimas turėtų būti itin brangus.

PIRMAUTI, DOMINUOTI AR BENDRAUTI

JONAS KARPIS

(Tęsa iš praeito nr.)

Suklysti yra žmogiška, bet tomis pačiomis klaidomis padarytų gyvybinių reikalams žalų gilinimas nebegali būti toliau toleruojamas. Visai aišku, kad prarastų valstybinio testinumo pozicijų atgauti yra nebeįmanoma, bet atsiradusias laisvės kovos fronte dideles spragas reikia skubiai dengti visų bendromis pastangomis vadovaujant naujai suburtoms pajėgoms. Trisdešimties metų bandymas idealogiškai interesų sunderinimo būdu sulpydyti bendros veiklos organizacija yra visiškai nepasisekęs ir nerodo jokių žymių būti sėkmingu. Todėl tolimesni bandymai yra be prasmės ir neišra įjems laiko, nes beliko penkios minutės iki dvyliktos. Taip pat nebėra laiko steigti naujas organizacijas ar joms federacijų ar dar kitokių junginių. Padėties rimtumas reikalauja idealogiškai bendradarbiavimą palikti jų pačių interesams spręsti, o bendrus tautinius

reikalus tvarkyti gerai organizuotu ir koordinuotu tautiniu bendravimu, kuris turi būti pradėtas naujomis formomis iš apačios ir kilti iki pačių viršūnių. Dabartiniai veiksniai sudarymo būdu gerai organizacija negali būti pasiekiama, nes vėl būtų neišvengta idealogiinių interesų tenkinimo ir grupinio pirmavimo ar net dominavimo intencijų. Tautinis bendravimas turi prasidėti kiekvienoje lietuvių gyvenamojoje vietovėje ir plėstis apimdamas visus lietuvių. Tik tokia organizacija turės daugumos pritarimą ir pasitikėjimą ir taip sutvarkyta ji bus pajėgi spręsti tautinius uždavinius. Kitoks išseivijos veiklos organizavimas yra tautinio bendravimo paradoksas. Dėl tų priežasčių lietuvių Bendruomenė po dvidešimties metų veiklos nepasidare išseivijos jungtimi ir todėl savo paskirties neatlieka. Kanadiečių didžiavimas savo susitvarkymu tikrumoje yra savęs ir kitų sąmoningas

ar nesąmoningas apgaudinėjimas. Niekas negali nuneigti faktų, kad daugelio apylinkių valdybos sudarinėjamos arba "renkamos" sudarinėjimo būdu, krašto ir didesnių apylinkių rinkimais apgailėtinas visuomenės nesidomėjimas, išrinktos tarybos nesuranda savo tarpe žmonių ir valdybas, valdybos atitolusios nuo daugumos. "Nepakeičiamieji" trukdo tautiniam bendravimui. Užtat Bendruomenė nėra visos bendros veiklos vadovė, bet eilinė organizacija. Klek viena pastanga, kad Bendruomenė vadovautų tautiniam bendravimui yra pasmerkiamas, suniekinama ir užgnaižama nesiskaitant su priemonėmis. Blogiausia, kad tai daroma dangstant lietuviškumo, patriotizmo ar moralės skraiste ar kitais tautiniais sentimentais, duginančiais motyvais, pasitelkus tautininkais neaiškaus plauko žmones. Daugumos viltys, kad padėties rimtumas, laikas ir susipratimas užgesins

CHICAGO:

POKALBIS SU SIMUKUDIRKA

(Pabaiga)

- Čia sklinda gandai, kad Tamsta rengiesi patraukti į

teismą JAV-bes už kelius milijonus kaip iš pakrančių sągybos atlyginimą (St. Juškėnas)

grupinio pirmavimo aistras, deja, neišsipildo ir net nėra jos silpnėjimo ženklų. Laiko klodai jau daug palaidojo lietuvių tautai reikšmingos iniciatyvos, naudingos kūrybos ir jos laisvės kovai reikalingos ištermės. Tą turėtų pirmiausia suprasti ir pamatyti "žymieji visuomenininkai" ir atkelti vartus tautiniam bendravimui. To nepadarę susilauks istorijos pasmerkimo. Šiandieną visie ns jau aišku, kad pasiimta Lietuvos suverenumo atstatymo akcija reikia iš esmės tuojau peržiūrėti, skubiai persitvarkyti, vieningai sustiprinti ir bendros tautinės veiklos metodus pagrindinai pakeisti. Kas šito gyvenimo padiktuoto reikalavimo dar iki šiol nesuprato ar nenorėjo suprasti, tai dabar be atidėlio jimų privalo padaryti.

- Matote, - aš vis tą patį kalu, juk aš pasakiau ant Vigillanto laivo ir vėl kartuju: amerikietis yra kitoks žmogus. Jis daro klaidų, padarė ir manim, bet jis juk išauklėtas humaniškoje dvasioje, turįs moralę. Amerikietį apkaltinti, kad jis kaltininkas mano grąžinimui jokių būdu negalima. Juk amerikiečiui buvo patiekta "tarybinio" kapitono protestas ir jis už viską atsakingas. Kpt. Papovas neša atsakomybę apgavęs amerikietį. Bet giliau svarstant, nei Papovo negalima apkaltinti. Reikia apkaltinti sistemą, kuri išugdė tokį žmogų, kuris norėdamas išnešti savo kailį, melavimu, pavogimu apkaltino mane nekaltą. Vėliau jis pats Vilniuje teisme pasirašė, kad Kudirka nekaltas buvo, jis jokių pinigų nepaėmė, nesulaužė

radžio aparatūros bei instaliacijos. Jis pasirašė kaltinimą, kad galėtų mane tik sugrąžinti į Tarybų Sąjungą. Jei jis to nebūtų daręs, pabėgėlis būtų padaręs didelį nemalonumų jam ir Tarybų Sąjungai. Reikia apkaltinti Kremliaus vadovybę, kad ji išugdė tokias Papovus be moralės ir protavimo. Jokio teismo pakrančių sargybai nebūs. Tik noriu, kad Amerika ateityje kitiems taip nedarytų.

- Skaičiau spaudoj, kad Tamsta Detrolte pritarė studentų ir jaunimo sluntimui i okupuotą Lietuvą. Mes žinome, kad siunčiamieji yra aplankomi, jų namai ir apklaudinėjami ir tik tada išleidžiami. Taip ar ne, nes norime žinoti Tamstos nusistatymą už tokį "smegenų plovimą" bendradarbiavimą. (V. Šimkus).

- Čia yra labai opus ir sudėtingas klausimas. Pirmiausia, dėl kokių studijų ten važiuojama. Reikia žinoti, kad okuoantas nieko nedaro, kas jam būtų nenaudinga. Iš čia važiuojantieji, turi būti atsparūs visokiems "plovimams" ir gerai iš anksto pažinę komunistų spąstus. Tokie parvykę nepasiduos grąsinimams. Ar tie kursai naudingi, tai čia pedagogų atsakymas. Patarčiau važiuoti į dabartinę Lietuvą tik tokiems, kurie drąsūs ir užgrūdinti. Žinoma, yra tokių, kurie gali parsiduoti dirbti jų naudai. Mūsų vyresnių važlavimas tik pasimatymo tikslu su giminėmis nėra pavojingas, nors ten visur seka ir žino, kas ką daro ir kalba, yra ir nukentėjusių per neatsargumą. Artimieji laukia ir reikia šlapus kovoti už didesnę laisvę.

Buvo dar ir daugiau klausėjų, bet S. Kudirka turėjo kažin kur išvykti.

Mūsų spaudoj jau buvo rašyta apie gražias pamaldas Prasiidėjimo Šv. PM bažnyčioj, kur prel. Mozeris, kun. Plankis ir komentatoriai K. Oželis, Ramutė Drutytė atliko įspūdingą pamaldų apeigas, o gale buvo S. Kudirkos žodis. Vėliau salėje arbatėlė, o vakare Martinuc vėšbutyje iškilmingas banketas. Visur lydėjo iš New Yorko atvykęs gen. kon. A. Simutis, nes mūsų gen. konsulė Dauzvardienė ką tik buvo grįžusi iš Ilgoninės. Balzeko Kultūros lietuvių muziejaus vardu, St. Balzekas įteikė po tūkstantį dolerių Kudirkų vaikams stipendijas, Illinois sen. Savickas, paskelbė šios valstybės S. Kudirką garbės nariu. Tiesa dar dienos metu buvo trumpai sustojęs vizitui Alvudo senelių prieglaudose namuose, kur čia pasitiko dr. J. Adomavičius, gen. Reklaitis, akt. Brinka, A. Kirvaitytė sudainavo "Vežė mane iš namų". Prie sodybos kryžiaus įamžintas S. Kudirka ir sodybos gyventojai su svečiais. O Balzekų rūpėdū banketas vyko labai gražiai, jo meninė daly dainavo sol. Blūklenė ir grojo Neo-Lithuania orkestras. Visi linkėjo Kudirkoms sėkmės. S. Kudirka dėkojo visiems ir linkėjo ryžtingiau veikti ir būti vienybėje.

NL JAUNIMO POSĖDIS

Praėjusi penktadienį įvykęs NL redakcijoje Jaunimo pasitarimas su laikraščiu leisti vadovaujamais asmenimis, to pasėkoje Jaunimo iniciatoriai šaukia Montrealio jaunimo posėdį kovo 9 d., sekamadienį 1 val. po pietų pas Dalią ir Edį Petrulius, šiuo adresu: 1225 St. Marc Street #303, Montreal. Tel. 932-8732. (Dvi gatvės vakarus nuo Guy St., tarp Dorchester ir St. Catherine St.)

'DAUGIAKULTŪRIŠKUMAS YRA PASTOVI VYRIAUSYBĖS POLITIKA'

VALSTYBINĖ FILMŲ VADYBA DALYVAUJA DAUGIAKULTŪRĖJE PROGRAMOJE

Valstybinė Kanados Filmų Vadyba, siekdama plačiau pagarsinti savo kraštą visame pasaulyje, visuomet siūsdavo filmus įvairiomis kalbomis į daugelį šalių.

Valstybinės Filmų Vadybos kataloge yra filmų apie daugelį etnokultūrinių grupių pagamintų reguliarios veiklos rėmuose. Mokomosios vaizdinės priemonės istorijai dėstyti pradinėse ir vidurinėse mokyklose

dažnai liečia daugiakultūrį Kanados pobūdį.

Valstybinė Filmų Vadyba taip pat dalyvauja specifinėje daugiakultūroje programoje, gamindama naujus filmus, pritaikindama bei versdama angliškus arba prancūziškus įrašus į kitas kalbas, juos skleidama bei garsindama.

TYRINĖJIMAI

Valstybinės Filmų Vadybos daugiakultūroje programą yra rezultatas tyrinėjimų, atliktų bibliotekos skyriaus, kurio užduotys - nustatyti pareikalavimą filmų su įrašais neanglių ir neprancūziškais kalbomis. Tokio tyrinėjimo tikslas buvo - nustatyti kuri etnokultūrinė grupė yra suinteresuota turėti filmus savo senelių kalbomis ir kokio pobūdžio filmai bus naudingiausi. Toje studijoje dalyvavo daugelis kultūrinių grupių.

rai ir Kanados etnokultūrinių grupių papročiams.

Be to, Valstybinė Filmų Vadyba patuošė 1500 kopijų daugiau kaip šimto įvairių filmų, atrinktų tyrinėjimo metu. Dabar jie yra nemokamai gaunami aštuoniolikoje kalbų.

Mes tikimės, kad tie filmai įvairiomis kalbomis bus skiriami ne tik pramogoms, bet ir turės pedagoginį bei informacinį pobūdį.

Norintieji gauti platesnių informacijų apie skolinamus filmus - grupės arba asmenys tesikreipia į artimiausią Valstybinės Filmų Vadybos įstaigą arba tiesiundžia šią atkarpą:

National Film Board,
Multiculturalism Program,
P.O. Box 6100,
Montreal,
Quebec
H3C 3H5

Nurodykite kalbą, kuria norite gauti informaciją.
Jei nurodytą kalbą nėra paruoštos medžiagos, pažymėkite, ar norite ją gauti angliškai arba prancūziškai kalbomis.

PROGRAMOS

Remdamasi minėto tyrinėjimo rezultatais, Valstybinė Filmų Vadyba šiuo metu gamina naujus filmus ir įvairias vaizdines priemones dėstyti istorijai, kultū-

John Munro
Minister Responsible
for Multiculturalism

John Munro
Ministre chargé
du Multiculturalisme

lism
Multiculturalisme
MULTICULTURALISM

Vardas, pavardė

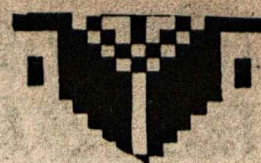
Adresas

Miestas ar miestelis

Provincija:

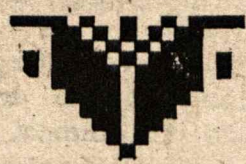
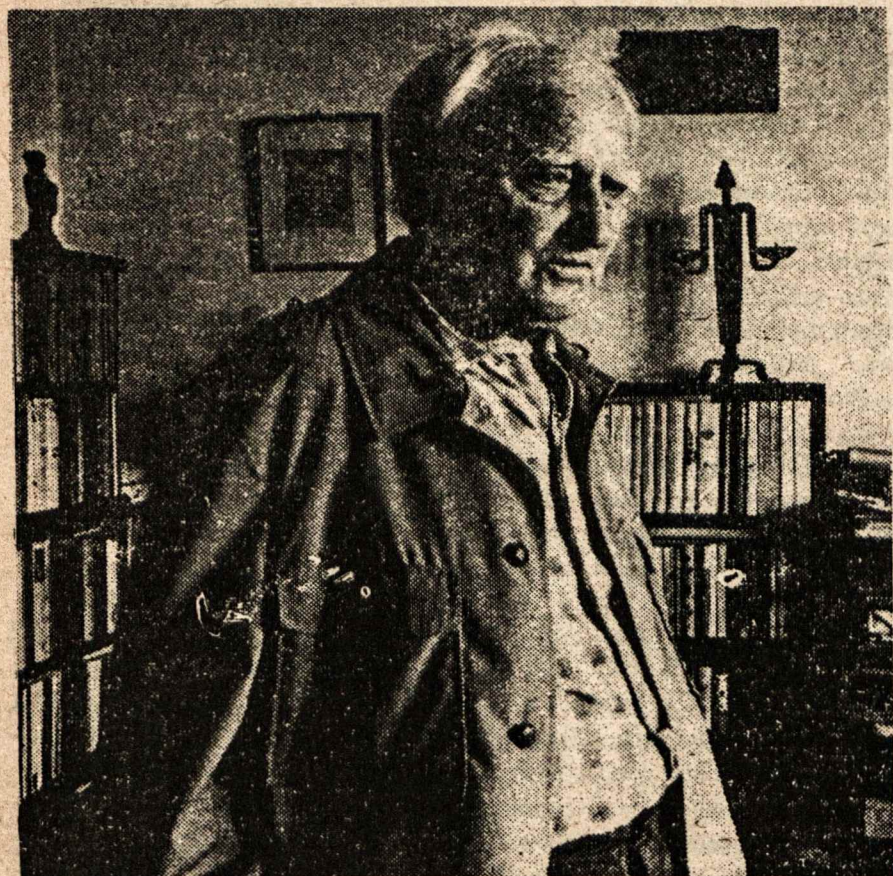
Pasto kodas:

Telefonas: sritys kodas: ()

LIETUVOJE

GALAUNEI - 85, MIŠKINIUI - 70 m. AMŽIAUS!

Šiomet, sausio gale, sukako 85 metų amžiaus Pauliui GALAUNEI, grafikui, tautodailės tyrinėtojų, muziejininkui, aktyviam visuomenininkui. Ilgas ir prasmingas jo gyvenimas mūsų kultūriname gyvenime sudaro svarbų, nepamainomą įnašą.

Dar bestudijuodamas, bendradarbiau ir spaudoje, rūpindamasis Lietuvos kultūros paminklais. Jo dėka buvo surinkta ir suklasifikuota didelė lietuvių liaudies meno rinkinių dalis, bedirbdamas Valstybiname Muziejuje, padėjo visas pastangas surinkti išblaškytiems Čiurlionio paveikslams. Lektoriuodamas Vilniaus U-te, skaitė apie lietuvių meno istoriją, visuotinę meno istoriją, lietuvių liaudies meną, slavų tautų meno istoriją.

Buvo vienas iš Liet. Meno Kūrėjų D-jos steigėjų, piešė iliustracijas, viršelius, e. libris. Paskelbė apie 400 studijų ir straipsnių apie lietuvių liaudies ir profesionalų meną, išauklėjo, kaip pedagogas, visą eilę gerų muziejininkų, meno kritikų ir pedagogų. Šiuo metu yra konsultantas M. K. Čiurlionio dailės ir liaudies buities muzieju.

TAUTIŠKA DAINA /Brollams poetams/

Brangi šalie žaliųjų rūtų, vis nedrįstu klausyti,
Kas Tave didžiuliam vargul nūdien pakaustė?

Kas Tave varguolei daliai šandien pasitinkė,
Ar mes patys, ar kiti kas, tyčia susitinkę?

Tu su beržais, tu su kryžiais, su žalojom rūtom;
Mes palinkę, kaip kareiviai eism ant pakūtos...

Išvedei artojų sūnus ant jūružių krašto
Ir liepel gražiai dalnuoti, kaip iš aukso rašto.

Kaip dalnuosiu? - Pasakysi, kad šie žodžiai grubūs,
Kada vargas aprėdytas melsvo šilko rūbais.

Įklausiau aš, kaip artojas po žagre suklupo -
Pasijuokt valia valuzė karmīnuotom lūpom!

Mes paliekam, mes užmirštam Tave pakelėje
Ir vis norim dar įtikint, kad išimylėję...

Kas iš rūtų, kas iš mėtų, kas tau iš lelijų,
Kai vargeliams vargūnėliams rudenį lyja?

Mes žadėjom Tave jauną kelti ligi saulės,
Kai artojai pėsti nešė į Červonką kaulus...

Tai todėl nūnai ir noriu širdimi paklausti,
Kieno rankos didžiam vargul Tave pasikaustė.

LIAUDIES DAINOS EILĖRAŠTIS
/Nežinoma seseriai lietuvaite/
Be vėjo. Be vėjo klony beržai lūžo.
Visos žalios šakos vieškelin palinko.
Mena ji: lydėjo anuomet mamuzę
Ir kalnelio smėlį ašarom ištrinko.

Žalia mirta džiuvu užu stiklo lango
Brollai krauti vežė - ant pačių Sekminių!
Gegužės padėko. Žirgai vartuos žvangę.
...rūtų vainikėli pasagom sumynė...

-Kelkis, motinėle, su variniais raktais.
Užrąkimsi rankom dalią gedulingą.
Pavėšiesi diena, ir nors vieną naktį
Pasupsi man vargą ant žilvičio lūgės...

Ei lilitute, lilia. Dienos taip palgo.
Nėra, jau nebėra kas vargelį neša.
Eisiu ir išeisiu. Vieškelis palgas -
Dangų vaivorykštėm raganos išrašo!

Vai ir vėl be vėjo klony beržai lūžo.
Eina. Gal atras dar, - kur ta laimė yra?
Žvelgia - saulė leidžias. Klaus - vėtra užia,
O raudoni skruostai sidabru pabiro.

ELEGANTIŠKAI SNINGA

Šiandien taip elegantiškai sninga.
Sninga žemėn medžių žiedais.
Panašiai mano mellė dingo,
Su visais, visais pažadais.

Dar tada, kai pavasaris trankės,
Visom upėm grūdės ledais,
Mirė mellė ant svetimo rankų,
Išvadinta gražiais vardais.

Kažkam sužalavo parkai,
Korės mėnesis naktį, vėlai -
O ta mellė užtroško iš karto,
Kaip auksinė žuvis po stiklais.

Aš prisiminiau pasakos galą
Iš skaitytų knygų kadais,
Kaip mergaitė iš batmės pabalo,
Apsimainiusi aukso žiedais.

O dabar elegantiškai sninga,
Sninga parkuos medžių žiedais, -
Tik ta mellė netyčia dingo
Su visais ir visais pažadais.

NĖRA NIEKUR

Nėra niekur tokio miško, kaip mūsų miškai -
Ant pušelių, kaip varpeliai, skamba šiškos

Ir paukšteliai, kaip iš knygų, pasakyčiau,
Kai sutūpta palinguoti ant šakelių -

Tai suulba, tai sugleda, suralluoja,
Net palngauja girelė, ta žalioji.

Nieks nematė, nęgrūdėjo ir nežino
Tokio balto, tokio skambančio beržyno.

Mes atgyjam ir sušvintam atsiminę -
Mes ten, būdavo, sulaukiame Sekminių:

Ant takų berte priberta gelsvo smėlio,
O to beržo, to berželio žalumėlis!

Linksta linksta šakytėlės pamažėle,
Kai užrauda, užkukuoja gegužėlė...

Eina vasaros, praeina kaip sapnužiai,
Pučia vėjai ir girelė vėl sužia.

O kai pyksta, kai išlunta vėjai rūstūs -
Baltų pasakų prisninga ir pripusto...

PAŽINKIME PRAEITĮ!

Paskutinis posėdis trijų dalyvių prisiminimuose

Juozo Audėno PASKUTINĮ POSĖDĮ, Stasio Raštikio KOVOSE DĖL LIETUVOS ir Kazio Musteikio PRISIMINIMŲ FRAGMENTUS perskaičius.

(Tąsa iš praeito nr.)

Taipgi tuodu autoriai, prisimindami posėdžio dalyvių reakciją Maskvos ultimatumą perskaičius, gana ryškiai pasisakė apie K. Bizausko laikyseną. Šios spalvos itin ryškios J. Audėno prisiminimuose:

„Po prezidento kalbos, kaip ir reikėjo laukti, poėmė žodį min. pirm. pavaduotojas K. Bizauskas, gana energingais ir trumpais žodžiais pasisakydamas, kad ultimatas reikia priimti. Jis klausė, kodėl dar iki šiol neatstatydinęs min. pirm. Merkys, kas tokioje padėtyje būtų visai suprantama.“ (J. A., „P. P.“, 293 p.)

Ten pat Audėnas rašo: „Nemaloniai nutelkė posėdžio dalyvius toks energingas Bizausko pareiškimas dėl Merkio neatstatydinimo, nes tai buvo visai ne laiku ir ne vietoje.“

Kiek vėliau, daugeliui pasikeitus nuomonėmis:

Susisiekimo min. Masilūnas pateikė naują pasiūlymą, kuris buvo maždaug taip pasakytas: „Efektingai pasipriešinti neįmanoma. Reikia sovietams pasiūlyti protą dėl sudarytųjų sutarčių laužymo ir visai vyriausybei pasitraukti iš Lietuvos. Dėl šio pasiūlymo niekas ne žodžio nepasakė, o prezidentas praleido jį lyg negirdomis.“ (J. A., „P. P.“, 213 p.)

Tada min. pirm. Merkys posėdžio eigą susumavo:

Reikia priimti pirmieji du ultimatumo punktai, o dėl trečiojo - prašyti Kremliaus, kad priimtų naują min. pirm. pasitarimą.“ (Ibid)

Beviltiškų diskusijų pirmosios fazės pabaigą aptaria gen. K. Musteikis:

Bizauskas karščiuodamasis sakė, kad mes turime labai populiarių žmonių ir Maskvai pritaikyti - gen. Raštikį. Jis pastūbė tuojau iškvieisti Raštikį ir jam pavesti sudaryti naują ministrų tarybą...

Prezidentas sutiko, kad būtų iškviestas Raštikis.“ (J. A., „P. P.“, 104 p.)

Generolui Raštikiui atvykus.

Po trumpos, nervingos posėdžio pertraukos, pasirodė gen. Raštikis. Jis pats sekandai aprašo ką rado:

Nežinau, kaip tas posėdis vyko iki mano atvykimo. Dabar jis buvo be jokio vadovavimo. Respublikos Prezidentas atrodė jau per daug iš 4 psl.

VYTAUTAS BILDUŠAS ("VARPAS")

vargę, liguistas ir visai pakaužtas. Jis daug kartų vis kartojė, kad rusų ultimatas esąs nukreiptas ne prieš Lietuvos vyriausybę, bet prieš jį patį. Jį labai įaudino Kalinino žodžiai. Kalininas, gavęs Lietuvos Respublikos Prezidento jam pasiūstą asmeninį laišką, iki šiol jį dar neatsakęs, bet tik laiško įteikėjui pasakęs: „My vašiomu prezidentu įešė otivietina.“ (S. R., „K. D. L.“, 23 p., II tt.)

Prezidentui išaiškinus Raštikiui padėtį, šis sutiko sudaryti naują vyriausybę.

„Vadinas, nuo šio momento jis dalyvauja posėdyje kaip būsimosios vyriausybės pirmininkas.“ (K. M., „P. P.“, 105 p.)

Kaip liudija prisiminimų autoriai, gen. Raštikiui atvykus, posėdžio dalyviai pakartojo savo anksčiau išreikštas nuomones.

Skaitytojas, sekdamas gen. Raštikio atsiminimus, vėl pastebės tą patį momentą, čia jau anksčiau išskeltą: ir generolas Raštikis, neseniai buvęs kariuomenės vadu ir neabejotinai žinojęs Valstybės Gynimo Tarybos nutarimą gintis, nepateikė jo posėdžiui kaip šio reikalo realios bei formalios bazės tolimiesiems, gal tik vykdomą liečiantiems, Vyriausybės sprendimams daryti.

Ir generolas Raštikis priėjo paskutinajame posėdyje prie gynimosi reikalo nuo A-B-C

Jis aprašo, kas lėmė jo nusistatymą pasipriešinimo klausime:

Tylėjo ir kariuomenės štabo viršininkas d. gen. Pundzevičius. Jis nedalyvavo diskusijose... D. gen. Pundzevičius sėdėjo čia pat netoli prie manęs, ir aš jo paklausiau, ar kariuomenė paruošta pasipriešinti, ar ji bent įspėta. Atsakė, kad ne, kad kariuomenė nesanti gavusi jokio parengiamosio įsakymo, kad kariuomenė vykdanči normalią taikos metu mokymo programą, kad kariuomenės vadų įsakymu pulkų kulkosvaidžių kuopos ir priestankiniai pabūklai esą ne pulkuose, bet atlieka šaudymus poligonuose, nors ir ne visi... (K. D. L., 24 p., II tt.)

Dėl Vitkausko laikysenos posėdyje jis tą patį tvirtina: „Griežtai pasisakė prieš pasipriešinimą ir kariuomenės vadas d. gen. Vitkauskas.“

Ten pat gen. Raštikis liudija ir savo pasakytą nuomonę gynimosi reikalui:

O kaip mano generolas Raštikis? paklausė Respublikos Prezidentas.

Atsakiau, kad atsižvelgdamas į tai, jog krašto viduje turime stiprias rusų karines bazes, kad kariuomenė nėra paruošta pasipriešinti, kad laiko liko tik pora valandų ir kad gynimo organizuoti jau negalima, aš manau, kad dabar jau ne laikas kalbėti apie pasipriešinimą ir mes ginkluoti negalime prieštintis.

Diskusijų metu ir pats Prezidentas jau mažiau kalbėjo apie ginkluotą pasipriešinimą. Dabar jis daugiau kalbėjo apie protestą. Jis manė, kad Respublikos Prezidentas turėtų pareikšti protestą, pasitraukdamas iš Kauno į saugesnę vietą.

J. Audėnas čia prisimena:

Kaip visų ginkluotų pajėgų viršininkas ir visą civilinę valdžią turį savo rankose, prezidentas pateikė klausimus diskusijoms, bet nežiūrėd atakomybės vykdyti tai, ką per diskusijas kalbėjo. („P. P.“, 225 p.)

Pagaliau posėdžio metu gavus Urbšio iš Maskvos atsiųstą telegramą mūsų kariuomenės vadui gen. Vitkauskui paskirtą valandą nuvykti į rusų pasienio stotį susitikti su armijos vadu Paviovu ir su juo išsiaiškinti visas smulkmenas dėl „sklandesnio“ bolševikų kariuomenės okupavimo žygio į Lietuvą, - gen. Raštikis rašo:

„Nelaukdamas posėdžio pabaigos d. gen. Vitkauskas su d. gen. Pundzevičium, gal net per daug skubėdamas, išvyko.“ (K. D. L., 25P, II tt.)

Tačiau nė vienas autorius nepaminė, kad kas nors iš posėdžio dalyvių būtų šiuos generolus bandę įtikinti ką kitą daryti, ar bent sulaukyti nuo skubėjimo pas rusus, ar jiems patarti...

Visų autorių prisiminimuose matome, kad tada - tuo momentu - apatiya ir resignavimas ėmė posėdyje viršų.

J. Audėnas rašo:

Jei kas iš tame posėdyje sėdėjusių dalyvių, o dar ypač prezidentas, po viso to būtų ir toliau pasilikęs kitokios nuomonės, kad reikia ginklu prieštintis, tai jis būtų ne tik pasisakęs prieš gen. Raštikio kandidatūrą į min. pirmininkus, bet turėdamas savo rankose konstitucinę galią, nebūtų skyręs Raštikio tokioms pareigoms. Nebūtų paveda jam sudaryti tokią vyriausybę, kurios pirmininkas tokiu svarbiu klausimu yra priešingos nuomonės, kaip pats prezidentas. („P. P.“, 213 p.)

(BUS DAUGIAU)

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

IŠ SUPERMARKETO GRĮŽTANT

(Straipsnio pabaiga – pradžia I nr.)

Kelčiantis gyvenimo būdai, kelčiasi ir maistas, savo ruožtu, kelčia visą žmogaus gyvenimą. Pavyzdžiui, dabar gyvulių mėsosje gausu lyties hormonų, kurių dėka buvo tie gyvuliai iškasiruoti. Kai kurie tyrinėtojai mano, kad nuo tų hormonų moterys tampa labiau iškaltintos, o vyrai nepajėgūs. Tas reiškinys gali risti su kitais, kaip seksualizmas, grupinės šeimos, skrybių padaugėjimas. Vyrai tampa neberekalingi. Ta mintis, tarp kita ko, yra išreikšta filme "Bučiniai mano prezidentai". Moterys valdo Ameriką, tat vietoj prezidento yra išrenkama prezidentė.

Idomu, kad publika dėl dabartinio maisto nerimo daug nejaucia ir bereikalingų klausimų nestato. Mat, yra įprasta galvoti, kad visa kas nauja yra pažanga, taigi visa kas yra nauja yra gera. Amerikos Vėžio Draugija, ištyrusi virš 1300 chemikalų, rado kad jų 25 nuodimčiai gyvuliuose sukelia vėžį. Tarp dabartinių dažu, naudojamų maistui yra keli, kurie, juos išvirkštus žiurkėms po oda, irgi sukelia vėžį. Kai kurie tyrinėtojai mano, kad dažai yra dabar didžiausias vėžio šaltinis. Jų naudojimas yra pagrįstas naudingumu: idėjus į pyragaičius geltonų dažų, pirkėjas pamany, kad juose yra kiaušinių. Bet kartais jų naudojimas tegali būti išaiškinamas

London, Ont.

VASARIO ŠEŠIOLIKTSIOS MINĖJIMAS

Šiemet Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą Londoniškai prasmingai paminėjo Londono Althouse Kolegijos Auditorijoje.

Londonė minėjimą šį kartą suruošė jaunoji Apylinkės V-ba ir Londono Universiteto Lietuvių Studentų Klubas. Oficialiame v-bos sąstate nėra nė vieno net vidurinio-astos kartos asmens. Visi yra gimę jau čia, Kanadoje, studijuoją, ar baigę universitetą. Kai dabar daug kur išelivijoje galima išgirsti pasisakymų, kad jaunimui nevisada patinka mūsų minėjimai, tai, įžengdamas į minėjimų salę, tikėjau patirti kai keno peršamų naujūmų. Tačiau, pasirodo, kad mūsų jaunimas puikiai žino, kur kas tinka. Todėl Nepriklausomybės minėjimą jie pravedė didžiame susikaupime, rimtyje, pakilioje nuotaikoje, bet kaip ir visados įprastu būdu. Visiems buvo mie-la jame pabūti.

Rinktiniais žodžiais minėjimą pradėjo V-bos pirmininkė Irena Jakubaitytė. Maldą susikaupusiai atkalbėjo kun. Pacevičius.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo kviestas Ontario provincijos parlamento narys Perrin Beatty. Vietoj savęs jis atsluntė jaunųjų progres. konservatorių atstovą Bill Haw. Kalbėtojas suminėjo kelis būdingus mūsų istorijos įvykius ir išskėlė Simo Kudirkos karžygišką kelią iki jo antro atvykimo į Ameriką, iš kur dabar jau niekas jo neišduos ir laisvės neatims. B. Haw džiaugėsi, kad yra gimęs ir gyvena laisvame krašte. Tik jam esą nepaprastai sunku išvaizduoti, kad ir dabartiniais laikais pasaulyje dar 1975. III. 5

paprastu žmogišku kvallumu: dažai yra dedami į daugumą sūrių rūšių, prileidžiant, kad klientams gerai patinka geltona ar plytos spalva, negu, kad balta.

Reiškiniai, kuriuos matėme supermarketo maiste, yra persimetę ir į paties mūsų tautiečio gyvenimą. Jame irgi daug judesio ir daug inertiškumo. Jis pravažinėja vieną savo dienos dalį ant automobilio ratų, kitą pratūpi prie televizijos, kaip jo prekės skrieja aplink visą žemės rutulį, o paskui mėnesiais gu-li sandėliuose. Jis yra išva-duotas nuo fizinės ir protinės pastangos, išva-duotas taip pat nuo atsakingumo. Jo fabriką tvarko vadovybė, jo vaikus auklėja mokykla ir gatvė. Jis tampa mažiau atsakingas ir už savo nusikaltimus: nusikaltėlis juk yra ligonis. Jis, kaip ir jo prekės, yra izoliuotas savo pasaulyje, jis vienišas šeimoje, darbovietėje, visuomenėje. Jis yra manipuluojamas, kaip kiti gyviai, kaip daiktai, jis tampa daiktu; jis yra išva-duojamas nuo gyvenimo. Galbūt, ateinančią savaitę jis suknibus ant supermarketo maisto, nē neaktelėjės. Jis pereis laidojimo kompanijos žinion, bus iki palaidojimo kasdien pudruojamas ir skutamas karste. Kompanija nustatys jį laidojant liūdėsio ir iškilmingumo kiekį pagal sutartą kainą, o gal pagal jau dabar sudarytą sutartį.

gali būti pavergtų žmonių ir net tautų.

Kadangi šiemet vasario 15 d. sukako 10 metų, kai buvo priimta naujoji Kanados vėliava, tai B. Haw V-bos pirmininkei išteikė Kanados vėliavą, kaip laisvės simbolį.

Gražiai lietuvų kalba į susirinkusius prabilo Linas Kairys Unversiteto Studentų Klubu vardu.

Dabartiniam mūsų jaunimui Lietuva būtų davusi visą tai, ką yra davusi jų tėvams. Bet tėvai buvo priversti pasitraukti, ir čia gimęs jaunimas yra visai kitokioje sąlygoje. Tačiau, kalbėtojas su pasididžiavimu pabrėžė, kad jis visada liks dėkingas tėvams už įskiepijimą lietuviybės ir už išmokymą lietuvų kalbos. Jis norėtų, kad mūsų jaunimui artimiausiais draugais būtų tik lietuviai. Nutautėjimą jis laikytų savęs nuvertinimu. Būti lietuviu nē kiek nekludodūti ir geru šio krašto piliečiu. Tačiau jis nenorėtų nutraukti ryšių su tėvų gimtuoju kraštu. "Nemokėdamas lietuvių kalbos, aš nedrįsčiau lankyti Lietuvos!" – baigė L. Kairys. Visi jam karštai plojo.

Šventės proga Londono Lietuvių V-ba raštu sveikino Londono vyskupas E. Carter, miesto burmistrė Jane Begalow, Federalinio parlamento nariai Jud. Buchanen ir Charles Turner, Ontario prov./London distrikto/ parlamento atstovai.

Ypač daug viltingų žodžių tarė latvių atstovas R. Epneris. Sveikiniimą atsiuntė ir Londono dienraščio "Free Press" leidėjas, tačiau nusiųsti minėjimą korespondentą, matyt, pamiršo, nes dienraštyje apie mūsų minėjimą – nē žodelio.

Po trumputės pertraukėlės prasidėjo meninė dalis, (Nukelta į 6 psl.)

Ottawa

WINDSOR MERGAICIU KVARTETAS "AUSRA", KONCERTUOJA OTTAWOJE MININT VASARIO 16 ŠIOS ŠVENTĘ. Iš kairės: Laima Tautkevičiūtė, Rūta Čerškutė, Aldona Tautkevičiūtė ir Nijolė Giedriūnaitė – Wolfe. Nuotrauka B. Čeponkaus

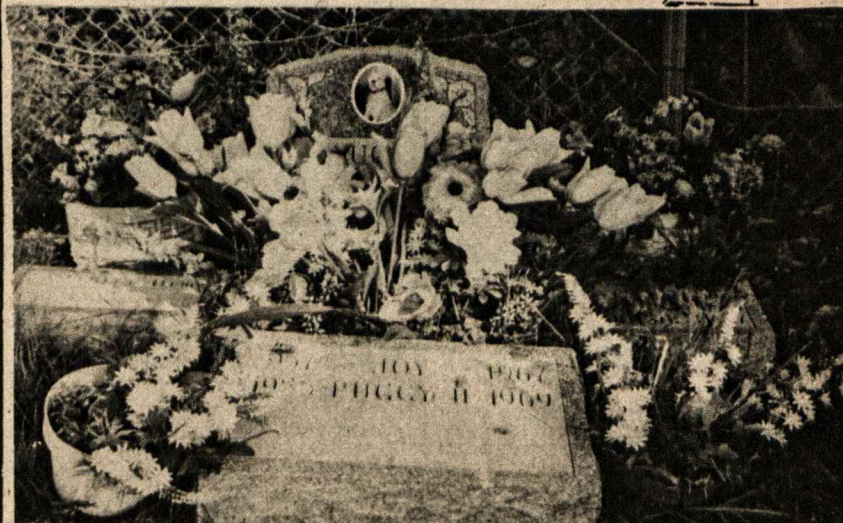
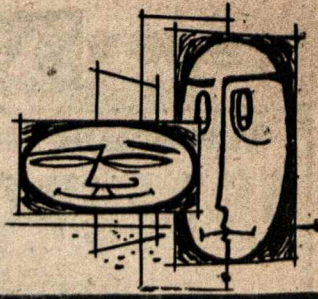
ŠUNYS GERIAU ĖDA, NEGU ŽMONĖS VALGO

Pasklido gandas, kad kai kurie varginti žmonės pradėjo valgyti tą maistą, kurį paprastai perka šunims. Amerikos visuomenės sąžinė pasipiktino. "Dieve gink, nejaugi mes Amerikoje, kuri iki šiol pusę pasaulio maitino, dabar patys pradėsime valgyti šunų maistą?" Iškilšo Federalinės ir Valstybės Sveikatos Departamentai. Pradėjo vesti tyrinėjimus.

Savaitme tas šunų ir kačių maistas nėra prastas. Komerciniai skelbimai per radijo ir TV labai išgria-

jautienos gabalai, kiaušiniai, sūris, daržovės – žali žirniai, pupos, salieros, svogūnai, česnakai, petražolės, dar pridėda visokių mineralinių druskų. Skelbimuose ir užrašuose pridėda "no speck of cereals", reiškia nėra jokio pavyjaus šuneliui ar kateli nutukti. Dar pagerina kvapą, kas sukelia apetitą. Žmonių maistas nėra taip gerai moksliskai ir pilnai pagamintas, kaip šunų ir be to su tokiomis vertingomis medžiagomis. Sakoma, kas tinka šuniui, nepakenks ir žmogui.

KREIVI VEIDRODŽIAI

Šunų kapai Methuen, Mass. USA. Kai kurie šunų savininkai ant šuns kapo uždeda krikščionišką kryžių arba JAV tautinę vėliavą. Nuotrauka J. Venckaus, S.J.

Bet vistiek žmonės jaučia, kad žmogaus savigarba neleidžia jau taip nusiležinti, kad beveik valgo su šunim tą patį maistą. Valdžios žmonės tyrinėja, bet nelabai sekasi surasti tuos žmones, kurie valgo šunų konservuotą maistą, nes tie varginieji gėdiasi prisipažinti...

SAŽINĖS ŠAUKSMAS

Buvo ir bus savimylčių žmonių, kuriems daugiau rūpi savo šunų ir kačių reikalai, negu artimųjų. Tai yra nekrėščioniška pažūra. Dabar Amerikoje yra apie 33 milijonai šunų, apie 22 milijonai kačių. Jiems išmaitinti reikia apie 3 milijonus svarų maisto. Tai yra labai didelis maisto kiekis. Šunų maisto industrija labai propaguoja tą maistą. Tai reklamai išleidžia apie 90 ml. dolerių /1973/. Šunų skaičius labai padidėjo nuo

1968 m. Mūsų visuomenė pasidarė labai nerami ir triukšminga. Įvyksta daug namų apiplėšimų. Žmonės išsigauna, bet nelabai sėkmingai. Jeigu šeimininkas pastieka namie ir loja, bet jeigu šuva pasilieka vienas namie, jis nėra apsauga ir yra dažnai tikras balys, jei svėtimas žmogus pasirodo.

Išleisti 3 milijonus svarų maisto ir 7 milijonus dolerių šunims ir katėms, kada yra ne tik svetur, bet ir pačioje Amerikoje badaujančių žmonių, tai reiškia, kad žmonės jau nebeturi užuojautos, solidarumo ir nelaiko savęs broliais ir seserimis Kristuje.

Aple Kanadą n eturime davinų. Atsižvelgiant į mažesnių žmonių skaičių, turbūt, proporcingai nekitap atrodytu? J. Venckaus, S.J.

PINIGAI. JEIGU JUOS UŽDIRBATE, PRIVALOTE DEKLARUOTI

Tai reiškia, kad kartą į metus reikia užpildyti federacinių pajamų mokesčių blankus ir išsiųsti Kanados ministerijai Ottawoje (Revenue Canada Taxation in Ottawa).

Kiekvienas Kanados gyventojas, turėjęs pajamų 1974 m., turi išteikti T1 asmenini blanką iki 1975 m. balandžio mėn. 30 d., jeigu jo pajamos viršija leistas neapmokestinamas atskaitas bei asmenines išimtis.

Turbūt jau gavote mokesčių blankus. Jei dar negavote, galite pasiimti vietinėje savo pašto įstaigoje.

Atsiminkite, jei turite teisę gauti grąžą, reikia išteikti užpildytus mokesčių blankus.

Mokesčių blankai iš esmės skirti įrašyti jūsų pavardei, pajamoms iš visų šaltinių, atimti leistoms atskaitoms bei asmeninėms išimtims ir pagaliau apskaičiuoti mokesčius. Jums padėti mes prie jūsų mokesčių blankų pridėjome pajamų mokesčių vadovą, kuris teiks jums visą reikiamą pagalbą, jeigu jo laikysitės.

Labai svarbu tinkamai ir tiksliai užpildyti mokesčių blankus. Visų pirma įrašykite visas savo pajamas, ne tik tas, kurios yra pažymėtos T4 lapelyje, išduotame darbdavio, bet ir visas kitas, gautas metų laikotarpyje, pavyzdžiui: atlyginimą už paslaugas, nors ir nebūtumėte gavę lapelio, arbatpinigius bei dovanas grynais pinigais, investacines pajamas iš visų šaltinių, įskaitant palūkanas už paskolas draugams bei giminėms, nuomos pajamas ir visus gautus šeimoms priedus (žiūr 7-tąjį paragrafą vadove).

Rūpestingai perskaitykite mokesčių vadovą, kad pasinaudotumėte visomis atskaitomis bei išimtimis, į kurias turite teisę. Pavyzdžiui, jei išlaikote arba padedate išlaikyti asmenį, gyvenantį Kanadoje (arba už Kanados krašto ribų, jei tas asmuo būtų išlaikomas ir Kanadoje gyvenant), turite teisę į asmeninę atskaitą to asmens vardu. Jei toks asmuo nėra Kanados gyventojas, reikia užpildyti T1E – NR blanką, gaunamą jūsų apylinkės mokesčių įstaigoje (District Taxation Office), ir pridėti prie mokesčių blanko drauge su atitinkamais kvitais.

Tai labai lengva, jei darysite žingsnį po žingsnio. Įrašykite reikalingus duomenis nurodytoje vietoje, tiksliai apskaičiuokite, tada patikrinkite ir dar kartą patikrinkite, pasinaudodami vadovu.

Jei dar turite sunkumų suprasti, kaip užpildyti blanką, kreipkitės į savo apylinkės mokesčių įstaigą (District Taxation Office). Jos tarnautojai yra pasiruošę jums padėti. Apylinkės įstaigų telefonų numeriai ir adresai sužymėti ant užpakalinio vadovo viršelio.

P.s. Neužmirškite – jūsų užpildyti pajamų mokesčių blankai turi būti pašte ne vėliau 1975 metais balandžio mėnesio 30 dienos vidurnakčio.

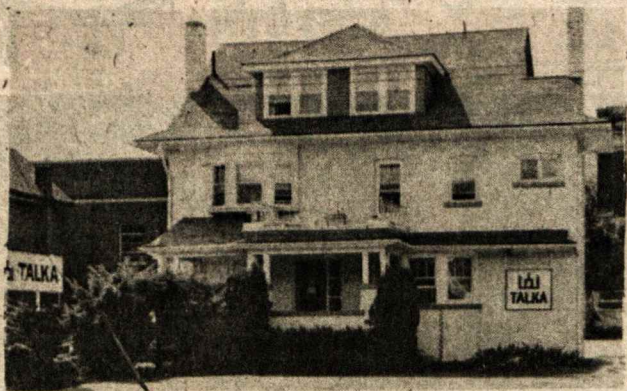

Revenue Canada
Taxation
Hon. Ron Basford
Minister

Revenu Canada
Impôt
L'hon. Ron Basford
ministre

Vienlatis lietuvių bankelis Kanadoje

isikūres nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos — rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Uždarytas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$ 5,000,000

MOKAME UŽ:

Depozitus (P.C.A.)	6%
Santaupas (Nuo spalio 1 d.)	9 1/4%
Terminuotus depozitus 1 metu	10%
IMAME UŽ:	
Asmenines paskolas	12%
Nekilnojamo turto paskolas	11 1/2%

popietė savuose namuose

S. Rancunas

Žiemai persivertus į ant-
rą pusę, ilgėjančios dienos
ir dažniau pasirodanti saulė
sparčiai artina pavasarį.
Nors, antra vertus, šimet ir
patį žiemą, visai be sniego
ir didesnių šalčių, nepaste-
bimai perėjo iš rudens dar-
ganų į pavasarėjantį laiko-
tarpi. Gal dėl to ir žiemos
atostogautojai šimet nebe
taip ekliškai veržėsi, su ma-
žesniu entuziazmu jie trau-
kė į pietus. Matyt, norėjosi
verčiau likti savųjų tarpe
ir išbodėjusios, bet nuosa-
vos pastogės prieglobstyje.

Dėl to ir sekmadienio po-
pietės lankytojai, atrodo,
savo skaičiumi nė kiek ne-
sumažėjo. Tikrai vienas ki-

tas, pasirodęs svetainėje
su paršta ranka, ženklina
nelaimingai užsibaigusio
slystelėjimo pasekmę. O
tokių, po geroką lietaus ir
smarkaus paleidimo sau-
slo pabalgę, Toronto lie-
tuvių tarpe buvo priskal-
čiuota net aštuoniolika.

Nuo to laiko, kai Lietuvių
Namuose buvo gautas leidi-
mas stipresnėmis gėri-
mams, svečių popietėje, at-
rodo, net padaugėjo. Su tuo
prasipletęs akiratis patrau-
kė platesnių sluoksnių pilie-
čius ir dažniau čia apsilan-
kantį jaunimą.

Jaunieji pasirodo kažkaip
vieningesni. Jie draugiškiau
susimetę į gausingesnes
grupes. Pas jaunuosius,
kaip ir dera, nuotaikos daug
gyvesnės, jų pokalbius paly-
di nuotaikingas išveržimas
ir dažnai nuaidi skardus
juokas.

Jeigu ant vyresniųjų sve-
čių stalų, šalia pietų lėkščių
matosi kavos puodukai, ar
kuklį taurelę karčiosios, tai
ant jaunimo stalo dominuoja
gausūs putojančio alaus bo-
kalai.

už didelį pasilaukojimą, nes
pusę kelionės išlaidų padengė
patys "Atžalynas" nariai.

BUVO IŠVYKĘ

Kun. A. Sabas, O. Varlenė
ir jos vaikai, S. A. Krivic-
kai, L. E. Baltučiai, S. ir
Lenci atstogos praleidę
grįžo iš Meksikos. Dr. J. ir
M. Šamogai grįžo iš Havajų.
Visi gražiai saulės išbučiuo-
ti ir pailsėję. M. Trumpaus-
kienė po sėkmingos kelionės
ir atstogų grįžo iš Lenkijos
ir Vilniaus.

J. Kručas

"Atžalynas" pranešė ja tik-
rai ypatingų gabumų ir vi-
siems labai patiko, bet jos
darbą sunkino nebuvimas gar-
siakalbio. Tautiniams šo-
kiams, akordiono muziką,
tikrai pasigėrėtinal išpldė:
Edis Lukošius ir Vidmantas
Šilinkas.

Minėjimą pradėjo LB val-
dybos p-kė Jadvyga Labuc-
kienė. Vėliau ji pristatė sve-
čius: Mr. Mrs. J. Fabbro bur-
mistą su žmona, Kc. Alex-
ander-emigracijos valdinin-
ką su žmona, (Secretary of
States Depart.), ukrainiečių,
estų ir kroatų atstovus. Kle-
vienas iš jų tarė trumpą svei-
kinimo žodį.

Paskaitą skaitė Kanados
Lietuvių Krašto Švietimo sky-
riaus pirmininkė Silvija Mar-
tinkutė, ypatingai pabrėžda-
ma mūsų šių dienų gyvybines
pareigas šeštadieninėms
mokykloms, tautiniams šo-
kiams ir chorams bei valdy-
bos būreliams. Tai mūsų ko-
va už tautinę egzistenciją.

Po oficialios dalies progro-
mos, tęsėsi linksmi šokiai.
Tik gaila, kad mūsų tautiečių
daug nedalyvavo minėjime.

Garbė "Atžalynui" bei jų
energingai vadovai Silvijai
nellių audėjęs, blezdingėjęs,
Martinkutei už taip įdomią ir
gyvataro, jaunystės šoko" —

maldu metu prie tautinės ve-
liavos stovėjo J. Paulaitis ir
asistavo tautiniais rūbais ap-
sirengę Giedra Poderytė ir
Aldona Kručiūtė.

"The Sudbury Star" nr. 204
— 2.10.1975, apie Vasario 16 d.
minėjimą rašė: — Sudburio
Lietuvių Bendruomenė, 2.8.
75 šeštadienio naktį, ukrai-
niečių salėje, Frood Rd.,

paminėjo 57 metų sukaktuves
nuo Lietuvos valstybės Ne-
priklaušomybės atkūrimo,
kartu vyko koncertas ir šo-
kių. Minima Baltijos valsty-
bių (turėtų būti Lietuvos. J.
K.) nepriklaušomybė gauta
1918 metų vasario 16 dieną ir
baigėsi po 22 metų, kada buvo
įvestas rusų režimas (san-
tvarka) su prasidėjusiu an-
truoju pasauliniu karu. Sud-
buryje yra 300 lietuvių, dau-
giausia atvykusių iš Europos
1948-1952 metų laikotarpyje.
Kasmetiniais minėjimais jie
prisimena prieškarinį gimtą-
jį kraštą. Energingai pasiro-
dė "Atžalynas" šokėjų grupė
iš Toronto, įsteigta Silvijos
Martinkutės ankstyvesnės
Sudburio lietuvių šokių gru-
pės (Ramunėlė) vadovės. "At-
žalyno" šokiai buvo įdomiausia
dalis minėjime".

Ankstyvesniais laikais, The
Sudbury Star, nors ir spaus-
dindavo minėjimų žinutes,
bet kaip, vėliau, kryžiaus,
vengdavo prisiminti okupan-
tą SSR. Tenka sveikinti, nes
ši kartą, nors trumpai tėvy-
nės okupantą SSR paminėjo.

Be to, patalpino net 2 nuo-
traukas iš minėjimo progro-
mos.

"Atžalynas" be tautinių šo-
kių: "sukčiaus, Jonkelio, li-
nellių audėjęs, blezdingėjęs,
Martinkutei už taip įdomią ir
gyvataro, jaunystės šoko" —

sudbury

SUDBURIEČIAI DĖKINGI LAIKRAŠČIUI

Vasario 16 d., sekmadienį,
Nepriklausomybės minėjimo
pamaldas pravedė kun. A.
Sabas, kartu pasakydamas
tautiniai jautrų pamokslą. Pa-

LONDONAS...

(Atkelta iš 5 psl.)

kurią taip pat atliko tik jau-
nieji.

Londono lit. mokyklos
mokinės Sigita Bersėnaitė
ir Evelyn Petruskaitė la-
bai patraukliai padeklama-
vo B. Liudavičienės — Mano
Tėvynė.

Hamiltono mergaičių
choras Aidas ir solistas V.
Verikaitis davė pasigėrėtiną
koncertą, kurį išimtinai su-
darė lietuvių harmonizuotos
liūdies dainos ir lietuvių
kompozitorių kūriniai.

Choras skambėjo darniai
ir subtiliai, lietuvių kalbos
tartinis beveik be priekaišto.
Reikia manyti, kad tik ne-
tyčia, mergaitė iš šoko "o-
buolino vyno" ar pan. /

Choro vadovas ir solistas
V. Verikaitis buvo savo ip-
rastoje-geroje formoje. Ne-
paprastai išpuodingai ir ga-
lingai nuskambėjo ūdrio
daina iš Klovos operos Pi-
lėnai.

Per iškilmingas pamaldas
Lietuvių Bažnyčioje šalia
darnaus Londono mergaičių
gledojimo su pora nuotai-
kingų giesmių pasirodė ir
solistas V. Verikaitis.

Kad ir nepergausanga,
publika sudėjo Tautos Fon-
dui artį 600 dolerių.

L. E-tas

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

9 3/4%	už 90 dienų term. depozitus
9%	už 1 metų term. depozitus
8 1/4%	už taup. sąskaitas
6%	už depozitus (čekių sąskaita).

KAPITALAS: \$8,800,000

Asmenines paskolas duodame iki \$5,000 ir mortgijus iki
75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų
dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties
atveju apdraustos iki \$5,000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus
sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio
mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

IVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą
paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šal-
dytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates),
už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuose.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių
skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairių siuntinius iki 1934 svarų
gryno svorio. Turime paravimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais,
antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v.
vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE.
ISTAIGA TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALOZA

Jaunieji neskuba. Jie ne-
tuština bokalus besaikiai. gėrimėnais rankose... Ir
Jie tai daro neskubėdami, tai buvo priešpiečių metas.
pasimėgaudami. Tačiau, pri-
simena mūsų patarlę, kur
nukokusiam obuoliui nukri-
tus, jie netoli pastridena
nuo obels. Taip ir atrodo,
kad gražusis atžalynas, giliu
išijautimu ir pilnu išparei-
gojimu stengiasi pamėgdžioti
savo vyresniuosius. O kai
kuriats atvejais juos net
pralenkia. Šia proga pris-
imena perėtų metų pabaigoje
Toronte įvykęs jaunimo su-
važiavimas. Jų čia buvo
daug suskridę. Tarpusavyje
jie gražiai bendravo, links-
minosi ir posėdžiavo. Bet
buvo atveju, kad savo poel-
giais jaunieji pranešė net
vyresniuosius. Jie ne tik
viešoje vietoje, prabangaus
viesbučio aplinkoje nieko ne-
sivaržė, bet ir į ten vykstan-

DĖMESIO TORONTIEČIAMS!

NL laikraščio atstovybės būrelis
nutaręs spaudos balių suruoti po
Velykų Lietuvių Namuose. Kvie-
čiami torontiečiai įiems talkini-
kai, susirūšant su būrelio pirmi-
ninku J.R. Šimonavičium.

NL akcijų platinimo reikalais
rūpinasi S. Bonelis, tel. 241-9632.

TORONTO "ATŽALYNAS" ŠOKA SUDBURYJE, VASARIO 16 MINEJIME

Foto: J. Duncan, Sudbury,

Stasė ir Mikalojus Petrauskai

Bulotu šeima

7 psl.

NL SPAUDOS BALIUS

(Aprašymo tąsa iš praeito nr.)

Šių metų Spaudos Ballaus svečiai buvo apdovanojami įėjimo dovana. Iš Montreal West Automobile Co., per jos atstovą Leoną Gurecką buvo gauta auka \$50. Ji buvo padalinta pusiau. Pagal įėjimo bilietą kiekvienas turėjo teisę į laimėjimą. Laimėtojais tapo Kazys Gudžiūnas ir Jeane Stulginskienė. Tai pirmą kartą Spaudos Balluje įvesta naujovė svečių malonumui.

Vyko ir loterijos laimės išmėginimas. Didelę dalį fantų sunešė atvykdamie svečiai, kitą atnešė į redakciją. Kai kurie dalykai buvo gražiai ir rūpestingai suvynioti, su vardo kortele, kiti aukodami prašė vardo neminėti. Už šias visas dovanas Bendrovės V-ba nuoširdžiai dėkoja.

Pilngais aukojo: Dr. J. Mališka \$20, po \$5 - Br. ir D. Štaškevičiai, J. Gedminas; po \$2 - Ant. Keblys, J. Adamėnas.

Dailiais aukojo: O. ir J. Kuprevičiai, M. ir J. Leknickai, P. ir M. Girdžiai, N. ir B. Bagdžiūnai, A. Ptašinskas, Br. Abromonis, E. ir J. Paunksniai, A. Snapkauskas, M. Šulmistras, J. ir V. Biliūnai, J. Vieraitis, A. Gudžiūnienė, K. Girdžiūnas, V. Sabalys, E. ir V. Kerbeliai, K. Šitkauskas, G. Čapkauskienė, J. Gebrusevičius, E. ir G. Alinauskai, A. ir O. Čepuliai, A. ir V. Pėteraičiai, J. ir K. Petruliai, M. ir B. Makuškai, R.

Loteriją vikriai tvarkė ir pravedė Nijolė ir Bronius

Bagdžiūnai, ir Aldona Urbanavičienė. Jiems talkininkavo nemaža jaunimo, kuriems priklauso nemažesnė padėka. Šauniai praėjo ir 3-jų šokių kontestas. Atrinkimą vykdė iš ballaus svečių susidariusi komisija, kuriai vadovavo sol. G. Čapkauskienė.

Pirmą vietą už tradicinį Spaudos Ballaus valsą atliko majorul R. V. Paukštaičiul su žmona Karina iš Ottawos. Jiems įteikta \$25 dovanoti tam tikslui Alberto ir Onos Norkeliūnų/ Montreal Enterprises Reg'd/.

Už Rook šokį premiją atiteko Silverlėjui Geležčiūnui su partnere Ele Jurgutiene. Jiems įteikta \$20, dovanotų Petro ir Julės Adamonių/Adamonis Ins. Ag./.

Trečiojo šokio, tango, premija, Napoleoniškas tortas, dovanotas Kazės Petrulienės, teko Vyt. Sabaliui su partnere Birute Nagiene.

Šokių kontestas dar labiau pakėlė išlinksmintą svečių nuotaiką bei kalbas apie vykusias varžybas.

Petras Adamonis atstovavo lietuvišką spaudą plačiai. ant didelio stalo išdėstęs ne tik dabartinės spaudos pavvyzdžius ir knygas. Jis turi išlaikęs nepriklausomybės laikų laikraščius. Ant jau gelstančių lapų iškilio pristatymai, kaip gaudomos buvo žinios apie Dariaus ir Girėno skridimą, kaip jie gulėjo, vienas šalia kito pašarvoti, paskendę gėlėse...

Iš kairės: Kazė Petrulienė įteikia tortą Birutei Nagienei ir Vytai Sabaliui, čia pat stovi šokių kontesto komisijos nariai Vytas Kudzma ir Vytas Grudis; dešinėje - sol. Gina Čapkauskienė įteikia dovaną Karinai ir maj. R. V. Paukštaičiui. Nuotrauka T. Laurinaičio.

Daugelis labai domėjosi šiuo spaudos stalu, ypač matyti jaunimą, kuris stebėdamasis vartė tuos puslapius. Ne vienam buvo proga užsisakyti arba apsimeklėti prenumeratas lietuviškiems laikraščiams.

NL B-vės V-ba ir redakcija nuoširdžiai dėkinga visiems visokia talka prisidėjusiems prie ballaus svečių aptarnavimo: išstvermingai visą vakarą dirbusiems bare Leonui Gureckui ir Juozui Stankaičiui; šeimininkei Nancy Norris su padėjėjoms; talkos organizatoriams jauniesiems Dalei ir Edmundui Petrulliams; tvarkdariams Juozui Plečaičiui su sūnumis ir J. Zabietausku; jauniesiems patarnautojams ir gražų šiaurės kempelį - Dainavą, kurį kartu su K. And-

riuskevičium ir V. Pėteraičiu įkūrė. Tai vienintelis Š. Amerikoje ežerėlis oficialiai įregistruotas lietuvišku gražiuoju vardu. Aplink jį susisplėtė apie 50 lietuvių šeimų praleisti vasaras, rudens savaitgalius ir žiemos malonumus...

LIŪDNA SUKAKTIS

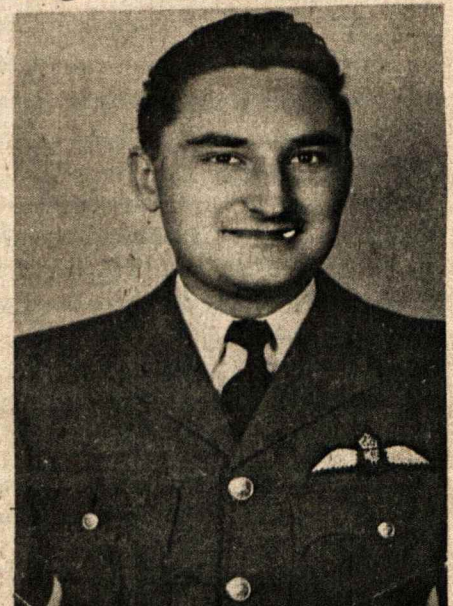
Š. m. vasario 19 d. suėjo 20 metų nuo aviacijos vyr. leitenanto Algimanto Navikėno žuvimo. Jo lėktuvas Sabre tipo susidūrė su kitu manevru metu Vokietijoje, Kanados daliniuose.

Algimantas Navikėnas, g. 1928 m. sausio 18 d. Mažeikiuose, į Kanadą atvyko su tėvais. Įstojo savanoriu Kanados kariuomenės 1954 m. Baigė aviacijos mokyklą ir buvo pakeltas į leitenanto laipsnį. Po to su savo daliniu paskirtas į NATO dalinius Vokietijoje. Neapsakomas skausmas buvo tėvams Elena ir Juozui Navikėnams, seseriai Genai Kudžmieniei, broliui Rimui, kuris šiuo metu irgi yra tuose pačiuose NATO daliniuose, Vokietijoje, Kanados kariuomenės kapitono laipsnyje ir visiems

kitiems artimiesiems bei visiems montrealiečiams.

Šta proga tektų pasakyti, kad jo netikėta mirtis tėvui, buv. Lietuvos kariuomenės kapitoniui, sutrumpino amžių: po nelaimės pradėjo stipriau negaluoti širdimi ir po 4 metų mirė.

Algimantas buvo nuosekliai ramaus būdo, vyresniųjų ir draugų mėgiamas jaunuolis. Veiklus skautas ir besireiškiantis lietuvių visuomeninėje gyvenime. Be abejo, jis būtų iškilęs ir savo pareigose kariuomenėje. prp.

Ltn. A. Navikėnas

SU NAUJA DIENA - NAUJA PROBLEMA!

Namų apšildymo reikalu skambinkite šios didžiulės alyvos tiekimo ir visokio namų šildymo įrengimo bei taisymo kompanijos atstovui Pr. F. Paukštaičiui 365-0311 arba 366-6220.

LES COMBUSTIBLES
ADANAC-NAUD FUELS
5250 O. Boul. Maisonneuve Blvd. West H4A 1Y6

Royal Trust

Atstovas J. Skučas,
6966 Terrasse Sagamo, Montreal, Que. H1S 2G1.
Tel. 354-0360, namų 722-9663.

PATARNAVIMAS NEKILNOJAMO TURTO
PIRKIME - PARDAVIME
(Specialybė - slypai ir žemė)

PIRKTI AR PARDUOTI
NEKILNOJAMĄ TURTA PADĖS JUMS
V. PĖTERAITIS
353-9960 / Namų - 721-0614

GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI?
NAMAI - APARTAMENTAI - ŽEMĖ - PASKOLOS

D.N. BALT - BALTRUKONIS
Sylka Realities Inc.
445 Jean Talon West, Suite 305,
Tel: 273-3442, 273-9181, 37-0844.
Montreal, Que.
Foto E.M.L.S. Sistema.

DABAR SUMAŽINI PAJAMŲ MOKESČIUS
IR SUTAUPAI PENSIJAI.

DUOTI UŽTIKRINTĄ PENSIJOS
PLANĄ GALI TIK GYVYBĖS
DRAUDIMO BENDROVĖS.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.
Tel.: 722-3545

Žemiausios kainos!
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 - 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Agentūra veikia nuo 1945 m.
Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komerčio, privataus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvės atstovas)

- NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!
- NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!
- MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU ĮMINTIMI JUMS, PASITARNAUS!
- UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

PASIKALBĖKITE SU
Managieriu
LEO GURECKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the end of Sherbrooke Street West)

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas 6.0%	Asmeninės 11.0%
Taupomasis s-tas 8.0%	Nekiln. turto 10.5%
Term. ind. 1 m. 8.0%	Čekių kredito 12.0%
Term. ind. - 2 m. 8.25%	Investicines nuo 11.5%
Term. ind. - 3 m. 8.5%	

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League,
17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiądieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojiui
tik už \$5.00 metams!

Prašome iškipti ir prisiųsti
su virš nurodytu
prenumeratos
mokesčiu.

Pavardė ir vardas)

(Tikslus adresas)

PHARMACIE Gagnon

ROBERT GENDRON LPH. PROP.

7626 CENTRALE LASALLE 366-9742

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

DR. V. GIRIŪNIENĖ
Dantų gydytoja

5330 L'ASSOMPTION BLVD.
MONTREAL
TEL.: 255-3536

Dantų gydytoja
DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St. pirmas aukštas,
11-12 kambarys
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas

1440 rue Ste-Catherine Ouest
Suite 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528

ADVOKATAS
R. J. Isganaitis B.A., B.C.L.

Insurance Exchange Building
276 St. James Street West,
Suite 525, Montreal, P.Q.
Tel: 842-1126, namų 678-3660

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(c)

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064